# YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)
7 päivänä maaliskuuta 1996 *

Asiassa C-192/94,

jonka Juzgado de Primera Instancia n° 10 de Sevilla (Espanja) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

**El Corte Inglés, SA**

vastaan

**Cristina Blázquez Rivero**

ennakkoratkaisun EY:n perustamissopimuksen 129 a artiklan ja kulutusluottoja koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 22 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 87/102/ETY (EYVL L 42, s. 48) tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. N. Kakouris sekä tuomarit G. Hirsch (esittelevä tuomari), P. J. G. Kapteyn, J. L. Murray ja H. Ragnemalm,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

julkisasiamies: C. O. Lenz,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— El Corte Inglés, S. A., edustajinaan asianajajat S. Martínez Lage ja J. Pérez-Bustamante Köster, Madrid,

— Espanjan hallitus, asiamiehinään yhteisön oikeutta ja toimielimiä koskevan kansallisen koordinoinnin pääjohtaja A. J. Navarro González ja valtionasiamies R. Silva de Lapuerta,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston hallintovirkamies I. Latournarie ja ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston apulaispäällikkö E. Belliard,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies A. Alcover,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 7.12.1995 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 Juzgado de Primera Instancia n° 10 de Sevilla on esittänyt 30.6.1994 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 4.7.1994, EY:n perusta-

missopimuksen 177 artiklan mukaisesti ennakkoratkaisukysymyksen EY:n perustamissopimuksen 129 a artiklan ja kulutusluottoja koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 22 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 87/102/ETY (EYVL L 42, s. 48, jäljempänä direktiivi) tulkinnasta.

2 Tämä ennakkoratkaisukysymys on esitetty riita-asiassa, jossa kantajana on rahoitusyhtiö El Corte Inglés (jäljempänä rahoitusyhtiö) ja vastaajana Blázquez Rivero ja joka koskee sitä, että Blázquez Rivero ei ole maksanut tiettyjä maksueriä kyseiselle rahoitusyhtiölle.

3 Blázquez Rivero teki Viajes El Corte Inglés SA -matkatoimiston (jäljempänä matkatoimisto) kanssa sopimuksen lomamatkasta, jonka hän rahoitti osittain kyseisestä rahoitusyhtiöstä ottamallaan luotolla. Tällä yhtiöllä on yksinoikeus myöntää lainoja matkatoimiston asiakkaille kyseisen matkatoimiston kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti.

4 Blázquez Rivero moitti matkatoimistoa siitä, ettei se ollut täyttänyt kaikkia velvoitteitaan, ja hän teki useita valituksia kyseisen matkatoimiston toiminnasta. Koska valituksia ei hyväksytty, Blázquez Rivero lopetti maksujen suorittamisen rahoitusyhtiölle, minkä vuoksi rahoitusyhtiö nosti kanteen Juzgado de Primera Instancia n° 10 de Sevillassa vaatien maksamatta olevien erien maksamista.

5 Kyseisessä kansallisessa tuomioistuimessa Blázquez Rivero vetosi rahoitusyhtiötä vastaan matkasopimuksen täyttämättä jättämiseen tekemättä tällöin eroa tämän yhtiön ja matkatoimiston välillä sen vuoksi, että nämä olivat läheisessä yhteydessä toisiinsa.

6 Kansallinen tuomioistuin katsoi, että kyseisen direktiivin 11 artiklan 2 kohdan perusteella kuluttajalla oli oikeus nostaa kanne rahoitusyhtiötä vastaan. Tässä säännöksessä säädetään seuraavaa:

"Kuluttajalla on oikeus vaatia oikeuksiensa täyttämistä luotonantajalta, jos:

a) kuluttaja tekee tavaran ostamista tai palvelun saamista varten luottosopimuksen muun henkilön kuin myyjän tai palvelun suorittajan kanssa,

b) luotonantajan sekä myyjän tai palvelun suorittajan välillä on aikaisemmin solmittu sopimus, jonka mukaan ainoastaan tämä luotonantaja myöntää kyseisen myyjän tai palvelun suorittajan asiakkaille luottoa tavaran tai palvelun hankkimiseksi tältä,

c) edellä a alakohdassa tarkoitettu kuluttaja saa luoton tämän aikaisemmin tehdyn sopimuksen mukaisesti,

d) luottosopimuksessa tarkoitettuja tavaroita ei toimiteta tai palveluja ei suoriteta lainkaan tai ne toimitetaan tai suoritetaan vain osittain taikka niiden toimitus tai suoritus ei ole tehdyn sopimuksen mukainen, ja

e) kuluttaja on ilman menestystä vaatinut myyjältä tai palvelun suorittajalta oikeuksiensa täyttämistä.

Jäsenvaltioiden on päätettävä, missä laajuudessa ja millä edellytyksillä näiden oikeuksien täyttämistä voidaan vaatia."

7 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan sillä ei ole varsinaisesti merkitystä, että — kuten käsiteltävänä olevassa asiassa — kanteen on nostanut rahoitusyhtiö eikä kuluttaja, koska kuluttaja voi vedota oikeuksiinsa joko nostamalla kanteen tai esittämällä tätä koskevan vastavaatimuksen.

8 Kyseinen kansallinen tuomioistuin on kuitenkin todennut, että direktiivin 11 artiklan 2 kohtaa ei ollut pantu täytäntöön Espanjan oikeudessa, vaikka tätä koskeva määräaika oli jo päättynyt pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikana, ja että tämän säännöksen tarkoitusta ei voida saavuttaa tulkitsemalla kansallista oikeutta kyseisen säännöksen mukaisesti. Espanjan *Código civil*in 1257 pykälän mukaan "sopimuksilla on vaikutuksia ainoastaan sopimuksen osapuolten tai heidän oikeudenomistajiensa välillä", ja tämän säännöksen vuoksi Blázquez Rivero ei voi vedota rahoitusyhtiötä vastaan matkatoimiston sopimusrikkomuksiin.

9 Kansallinen tuomioistuin totesi, että direktiivin 11 artiklan 2 kohta on riittävän selvä, täsmällinen ja ehdoton, jotta siihen voitaisiin vedota kyseisessä kansallisessa tuomioistuimessa, ja se lykkäsi asian käsittelyä ja pyysi yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua seuraavaan kysymykseen:

"Onko kulutusluottoja koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 22 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston

direktiivin 87/102/ETY, jota ei ole täytäntöönpantu Espanjan oikeudessa, 11 artikla sellaisenaan sovellettava sellaisessa tapauksessa, jossa kuluttaja vastustaa luottolaitoksen vaatimuksia sellaisen palvelujen tarjoajan, joka on tehnyt kyseisen luottolaitoksen kanssa sopimuksen asiakkaidensa yksinomaisesta rahoittamisesta, suorittaman palvelun puutteellisuuden vuoksi?"

10 Vähän sen jälkeen, kun tämä kysymys oli esitetty, yhteisöjen tuomioistuin vahvisti oikeuskäytäntönsä asiassa C-91/92, Faccini Dori, 14.7.1994 antamallaan tuomiolla (Kok. 1994, s. I-3325), jonka mukaan sellaisilla direktiiveillä, joita ei ole täytäntöönpantu, ei ole horisontaalisia välittömiä oikeusvaikutuksia. Yhteisöjen tuomioistuin toimitti kyseiselle kansalliselle tuomioistuimelle jäljennöksen tästä tuomiosta ja kysyi siltä, halusiko se edelleen ratkaisun esittämäänsä kysymykseen, kun otetaan huomioon tämä vastikään annettu tuomio.

11 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoi, että asiassa Faccini Dori annetussa tuomiossa annetaan selvä vastaus kysymykseen täytäntöönpanematta jätettyjen direktiivien horisontaalisista välittömistä oikeusvaikutuksista, mutta se totesi silti, että — toisin kuin sen käsiteltävänä oleva asia — asia Faccini Dori koski Euroopan unionista tehdyn sopimuksen voimaantuloa edeltäviä tosiseikkoja. Tähän sopimukseen sisältyy kuitenkin uusi kuluttajansuojaa koskeva määräys eli 129 a artikla.

12 Tämä määräys kuuluu seuraavasti:

"1. Yhteisö myötävaikuttaa korkeatasoisen kuluttajansuojan toteuttamiseen:

a) toimenpiteillä, jotka se 100 a artiklan nojalla toteuttaa sisämarkkinoiden toteuttamisen yhteydessä;

b) erityistoimilla, jotka tukevat ja täydentävät jäsenvaltioiden harjoittamaa politiikkaa kuluttajien terveyden, turvallisuuden ja taloudellisten etujen suojaamiseksi sekä riittävän kuluttajavalistuksen turvaamiseksi.

2. Neuvosto vahvistaa 189 b artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen ja talous- ja sosiaalikomiteaa kuultuaan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetut erityistoimet.

3. Toimet, jotka on vahvistettu 2 kohdan mukaisesti, eivät estä jäsenvaltioita pitämästä voimassa tai toteuttamasta tiukempia suojatoimenpiteitä. Näiden toimenpiteiden on oltava sopusoinnussa tämän sopimuksen kanssa. Niistä ilmoitetaan komissiolle."

13 Koska ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle oli epäselvää, voiko tällä määräyksellä, jossa vahvistetaan korkeatasoisen kuluttajansuojan periaate, olla jotain vaikutusta siihen, onko direktiivin 11 artiklalla välittömiä oikeusvaikutuksia yksityisten välillä, kyseinen tuomioistuin katsoi edelleen haluavansa ratkaisun esittämäänsä kysymykseen.

14 Kysymyksellään kansallinen tuomioistuin haluaa pääasiassa tietää, onko kuluttajalla siinä tapauksessa, että direktiiviä ei ole täytäntöönpantu asetetussa määräajassa, ja ottaen huomioon EY:n perustamissopimuksen 129 a artiklan, oikeus esittää direktiivin itsensä perusteella lainanantajaa eli yksityistä oikeussubjektia kohtaan vaatimuksia, jotka perustuvat siihen, että se tavaran toimittaja tai palvelun suorittaja, jonka kanssa lainanantaja on tehnyt luottoja koskevan yksinoikeussopimuksen, ei ole toimittanut tavaraa tai suorittanut palvelua moitteettomasti, ja voiko tämä kuluttaja toteuttaa näin oikeutensa kansallisessa tuomioistuimessa.

**Sellaisten direktiivin säännösten välitön oikeusvaikutus, jotka koskevat kuluttajan oikeutta esittää vaatimuksia riidassa, jossa vastapuolena on lainanantaja**

15 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut vakiintuneessa oikeuskäytännössään (ks. erityisesti asia 152/84, Marshall I, tuomio 26.2.1986, Kok. 1986, s. 723, 48 kohta), direktiivi ei voi sellaisenaan luoda velvoitteita yksityisille, eikä siihen siten voida sellaisenaan vedota yksityisiä vastaan.

16 Se oikeuskäytäntö, joka koskee direktiivien välittömiä oikeusvaikutuksia suhteessa valtioon, perustuu siihen, että direktiivit ovat velvoittavia ainoastaan suhteessa niihin jäsenvaltioihin, joille ne on osoitettu, ja tämän oikeuskäytännön tarkoituksena on taata se, että valtio ei voi hyötyä yhteisön oikeuden noudattamatta jättämisestä (ks. em. asia Marshall I, tuomion 48 ja 49 kohta).

17 Jos tämä oikeuskäytäntö ulotettaisiin koskemaan myös yksityisten välisiä suhteita, tällöin tunnustettaisiin, että Euroopan yhteisöllä on toimivalta säätää välittömin vaikutuksin yksityisiä koskevista velvoitteista, vaikka yhteisöllä on tällainen toimivalta ainoastaan silloin, kun sillä on toimivalta antaa asetuksia ja tehdä päätöksiä (ks. em. asia Faccini Dori, tuomion 24 kohta).

18 EY:n perustamissopimuksen 129 a artiklalla ei ole vaikutuksia tähän oikeuskäytäntöön edes silloin, kun kysymys on kuluttajansuojaa koskevista direktiiveistä.

19 Tältä osin on ainoastaan todettava, että 129 a artiklan soveltamisala on rajoitettu. Siinä määrätään yhteisön velvollisuudesta myötävaikuttaa korkeatasoisen kuluttajansuojan toteuttamiseen. Lisäksi sillä perustetaan yhteisölle toimivalta toteuttaa kuluttajansuojapolitiikkaa koskevia erityistoimia niiden toimenpiteiden lisäksi, joita toteutetaan sisämarkkinoiden toteuttamisen yhteydessä.

20 Koska 129 a artiklassa ainoastaan asetetaan yhteisölle tietty tavoite ja annetaan tämän toteuttamista koskeva toimivalta ja koska siinä ei määrätä jäsenvaltioita tai yksityisiä koskevista velvoitteista, sillä ei voida perustella sitä, että sellaisten kuluttajansuojaa koskevien direktiivien, joita ei ole täytäntöönpantu säädetyssä määräajassa, selkeillä, täsmällisillä ja ehdottomilla säännöksillä olisi välittömiä oikeusvaikutuksia yksityisten välisissä suhteissa.

21 Kuluttajalla ei siten ole oikeutta esittää direktiivin itsensä perusteella vaatimuksia luotonantajaa eli yksityistä oikeussubjektia kohtaan silloin, kun tavaraa ei ole toimitettu tai palvelua suoritettu moitteettomasti, eikä kuluttaja voi siten toteuttaa tätä oikeuttaan kansallisessa tuomioistuimessa.

22 Lisäksi on todettava, että jos direktiivissä säädettyä tavoitetta ei voida saavuttaa kansallisia säännöksiä tulkitsemalla, yhdistetyissä asioissa C-6/90 ja C-9/90, Francovich ym., 19.11.1991 annetun tuomion (Kok. 1991, s. I-5357, 39 kohta) mukaan yhteisön oikeudessa velvoitetaan jäsenvaltiot korvaamaan kolmen edellytyksen täyttyessä ne vahingot, joita ne ovat aiheuttaneet yksityisille jättämällä täytäntöönpanematta direktiivin. Ensimmäiseksi direktiivin tarkoituksena on oltava se, että sillä annetaan oikeuksia yksityisille. Näiden oikeuksien sisältö on lisäksi voitava määritellä direktiivin säännösten perusteella. Viimeiseksi, kärsityn vahingon on oltava syy-yhteydessä valtion velvoitteiden rikkomiseen (em. asiassa Faccini Dori 14.7.1994 annettu tuomio, 27 kohta).

23 Edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että kuluttajalla ei ole — ottaen huomioon EY:n perustamissopimuksen 129 a artiklan — siinä tapauksessa, että tiettyä direktiiviä ei ole täytäntöönpantu asetetussa määräajassa, oikeutta esittää tämän direktiivin itsensä perusteella lainanantajaa eli yksityistä oikeussubjektia kohtaan vaatimuksia, jotka perustuvat siihen, että se tavaran toimittaja tai palvelun suorittaja, jonka kanssa kyseinen lainanantaja on tehnyt luottoja koskevan yksinoikeussopimuksen, ei ole toimittanut tavaraa tai suorittanut palvelua moitteettomasti, eikä kuluttaja voi toteuttaa tällä tavalla tätä oikeutta kansallisessa tuomioistuimessa.

## Oikeudenkäyntikulut

24 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Espanjan ja Ranskan hallituksille ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut Juzgado de Primera Instancia n° 10 de Sevillan 30.6.1994 tekemällä päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

**Kuluttajalla ei ole — vaikka otetaan huomioon EY:n perustamissopimuksen 129 a artikla — siinä tapauksessa, että kulutusluottoja koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 22 päivänä joulukuuta 1986 annettua neuvoston direktiiviä 87/102/ETY ei ole täytäntöönpantu asetetussa määräajassa, oikeutta esittää tämän direktiivin itsensä perusteella lainanantajaa eli yksityistä oikeussubjektia kohtaan vaatimuksia, jotka perustuvat siihen, että se tavaran toimittaja tai palvelun suorittaja, jonka kanssa kyseinen lainanantaja on tehnyt luottoja koskevan yksinoikeussopi-**

**muksen, ei ole toimittanut tavaraa tai suorittanut palvelua moitteettomasti, eikä kuluttaja voi toteuttaa tällä tavalla tätä oikeutta kansallisessa tuomioistuimessa.**

Kakouris Hirsch Kapteyn

Murray Ragnemalm

Julistettiin Luxemburgissa 7 päivänä maaliskuuta 1996.

R. Grass C. N. Kakouris

kirjaaja kuudennen jaoston puheenjohtaja